

दिवाळी १९८८

श्री
राईबाबा

श्री साईबाबा संस्थान
शिरडीचे अधिकृत मासिक

संपादक

श्री. रा. द. बन्ने

कार्यकारी अधिकारी श्रीसाईबाबा संस्थान शिरडी

-: कार्यकारी संपादक :-

श्री. सदानन्द चेंदवणकर

दिपावली विशेषांक

रु ६७ वे

किंमत ४४ रुपये

अंक ८ व ९

दूरध्वनी ४१२२५६९

- कार्यालय -

साईनिकेतन", प्लॉट नं. ८०४ बी, डॉ. आंबेडकर रोड, दादर, मुंबई- ४०० ०१४.

वार्षिक वर्गणी रु. १०/- (ट.ख. सह) किरकोळ अंक २ रु. फक्त.

श्री साईबाबाच्या संदेशाचा जगभर प्रसार करणे हे
श्री साईलीलाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे.

रघुनाथ सावित्री साईनाथ भजनमाला

६३

आम्ही गोत गावै तुन्ही तें ऐकावै ; वर्तनी आणावै तरी हित ॥
प्रपंची तारक एक गुरुनाम । तेणे आत्माराम तुष्ट होतो ॥
कर्तुमुकर्तुम आहे ज्याची शदित । निकटीची भवित लागे तया ॥
दास म्हणे नक्हे व्यर्थची हे बोल । रक्षो विश्वपाल तुम्हां आम्हां ॥

६४

माझी एकतारी दिती सौख्य देते । वेळी कामा येते भजनाचे ॥
अंगी गुण मोठा असुन्नी निर्जीव भाविक मानव वंदिताती ॥
जेथे हरिभक्त प्रभुनाम गाती । ऐकाती महती हिंची तेढां ।
दासी म्हणे देवा वाटे समाधान । करितां रत्नवः प्रभ तुझे ॥

६५

बोलते चालते आम्ही हे मानव । अंगी प्रेमभाव आढळेना ॥
दांभिकपणाचे नित्याचे वर्तन । देव त्या कोठून लाभणार ॥
काम क्रोध भोह यांत जे पोहती । न मिळे त्यां शांती कधीं काळी ॥
आपुलाले दोष आपण पहावे । अभ्यासी लावावे बोल कां ते ॥
“तूं तूं” करितांना आयु गमाविले । अग्नीसी वाहिले शरीर तें॥
सोडा ठकपण सोडा आपस्वार्थ । जोडा परमार्थ दासे म्हणे ।

दिवाळी शुभ चिंतन

ही दिपावली व नूतन वर्ष आमच्या सर्व साईभक्तांना, वाचकांना, लेखक-कवींना, हितचिंतकांना सुखाचे, समृद्धीचे, ज्ञानवृद्धीचे व भरभराटीचे जावो, ही दिपावली या मंगल सणप्रसंगी शुभ कामना.

— का. संपादक

या मासिकात प्रकाशित झालेल्या लेखांतील
मतांशी संपादक सहमत आहेतच असे नाही.

दिपावली विशेषांकाचे- मानकरी

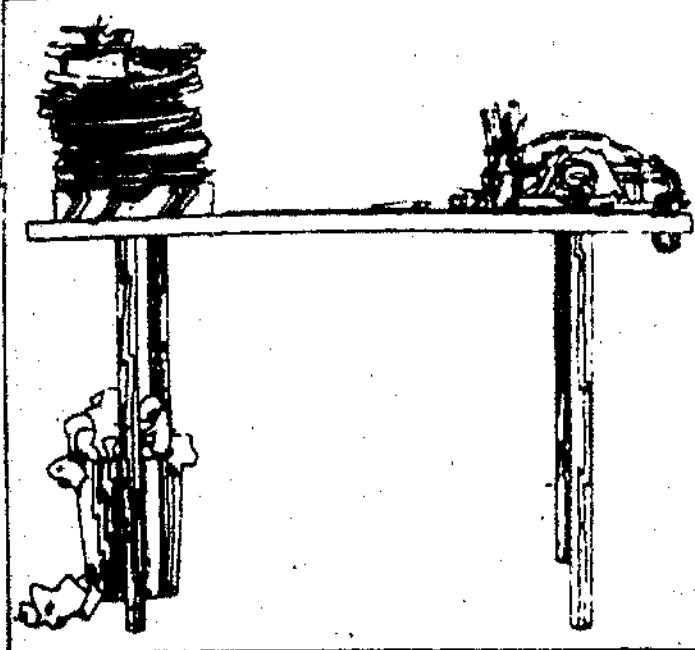
अनुक्रमणिका

क्र. लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.	क्र. लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१ श्री. अरुण अंदे	९	२६ श्री. मधुसूदन सावत	३७
२ श्री. मनोहर देशपांडे	११	२७ सौ. अमिता कानडे	३८
३ सौ. निभा सामंत	१२	२८ श्री. मु. ब. निवाळकर	३९
४ सौ. सुनिता मोकाशी	१२	२९ सौ. रश्मी सावंत	४४
५ श्री. रविंद्र सुपेकर	१३	३० श्री. अरुण कंत्याणकर	५१
६ कु. अभिजीता साळोखे	१४	३१ सौ. रजनीदेवी घर्वे	५३
७ श्री. पी. एम. पाटील	१६	३२ सौ. अंजली पाटेकर	५४
८ डॉ. रेखा कुलकर्णी	१७	३३ श्री. संजय कुभार	५६
९ श्री. ना. म. गोकरणकर	१९	३४ श्री. रमाकांत वेंगुर्लेकर	५७
१० सौ. अनुराधा कदम	२०	३५ सौ. रिमता घरत	६०
११ श्री. भारकर जोशी	२१	३६ श्री. शारद राणे	६०
१२ श्री. के. के. थिंटे	२२	३७ रोहिणी सावंत	६१
१३ श्री. स. व्यं. कुलकर्णी	२३	३८ श्री. अरुण शिंदे	६२
१४ श्री. वि. पु. सवाईकर	२४	३९ सुजाता वेंकर	६३
१५ सौ. श्यामल पंडित	२५	४० श्री. किशोर कदम	६३
१६ सौ. देवयानी जोशी	२६	४१ सौ. प्रमिला आजगावकर	६४
१७ सौ. रिमता अणवेकर	२७	४२ श्री. जी. एस. पाटील	६५
१८ श्री. महादेव देसाई	२७	४३ श्री. गणेश नाईक	६६
१९ सौ. लक्ष्मी जांधव	२९	४४ सौ. सुजाता कदम	६७
२० श्री. श्यामसुंदर हेजिब	३०	४५ श्री. नानासाहेब ढोबळे	६८
२१ सौ. सोनिया अग्रवाल	३२	४६ श्री. भारत नगरकर	६९
२२ श्री. विवेक ठाकूर	३२	४७ सौ. मंदाकिनी पाटकर	७०
२३ श्री. विनोद कोटावार	३४	४८ श्री. का. गो. जोशी	७१
२४ सौ. स्नेहलता धामणकर	३५	४९ कु. निर्मला मोरे	७२
२५ सौ. वैशाली हिंदळेकर	३६	५० श्री. मधुसूदन सामंत	७३

५१	सौ. सुगंधा कुर्डेकर	७४	७६	सौ. अर्चना पाटकर	९९
५२	श्री. हरिशचंद्र लोखंडे	७५	७७	कु. प्रसन्न सातपुते	१००
५३	श्री. लक्ष्मण कदम	७६	७८	सौ. शामा कर्णिक	१०१
५४	लीलाताई गोलतकर	७७	७९	सौ. राधिका मोरे	१०३
५५	सौ. प्रमिला वरखारे	७८	८०	सौ. प्रमिला पालेकर	१०३
५६	चारुलता हेर्लेकर	८०	८१	सौ. सुशिलाबाई गांवकर	१०४
५७	श्री. इयाम बरत	८०	८२	श्री. भगवानवेलजी शेठ	१०५
५८	श्रीमती सुशिलाबाई निंबाळकर	८१	८३	श्री. प्रल्हाद माळी	१०७
५९	सौ. दिपा गोखले	८३	८४	श्री. धनंजय कुलकर्णी	१०९
६०	श्री. प्रकाश उपडे	८३	८५	श्री. गंगाधर गायकवाड	१११
६१	श्री. गुरुनाथ पन्हाळकर	८४	८६	सौ. रेखा माहिमकर	११२
६२	शशीकला नाईक	८५	८७	सौ. निर्मला राजे	११३
६३	श्री. उल्हास पाडळकर	८५	८८	श्री. विजय हजारे	११४
६४	सौ. मानसी रिसबूड	८६	८९	श्री. द्वारकानाथ मातोळकर	११६
६५	श्री. प्रभाकर गोडबोले	८७	९०	श्री. वि. द. चिंद्रकर	११८
६६	सौ. अश्विनी चिपकर	८७	९१	सौ. विभावरी राणे	११९
६७	सौ. नलिनी डे	८८	९२	श्री. दिलीप लांडे	१२१
६८	श्री. मधुकर सावंत	८९	९३	श्री. विनय निरखे	१२२
६९	सौ. नीता देशपांडे	९०	९४	सौ. सरोजिनी मुळ्ये	१२५
७०	श्री. दत्ताराम कोरगांवकर	९१	९५	सौ. माया सावंत	१२७
७१	सौ. कांता ओलेकर	९२			
७२	सौ. माया सावंत	९३			
७३	सौ. सुषमा वडो	९४			
७४	श्री. मिलिंद वैऊडे	९५			
७५	श्री. श. ग. सारंगधर	९७			

संपादकीय

हे भगवन्, साईनाथ ~ तमसो मा ज्योतिर्गमय

दिवाळी हा आम्हा हिंदूंचा सण. सणांचा राजा जर कोणता असेल तर तो दिपावली. भारतवर्षात हा सण सर्वत्र सर्वधर्मिय कमी. जास्त प्रमाणात साजरा करतात. सर्वत्र आनंदी वातावरण असते. अशी दिवाळी प्रतिवर्षी येते आणि दिव्या-बत्यांच्या रोषणाईने व अन्य प्रकारे म्हणजे पण्ठ्या, मेणबत्या लावून आपण

ती यथोशक्ती साजरी करतो. दिवाळीच्या चार-पाच दिवसात घराघरातील व कोनाकोप-यातील अंधकार नाहीसा करून तिथे प्रकाश ज्योती पेटविण्यात आपण दंग झालेले असतो. दीपावली म्हणजे जिकडे तिकडे दिव्यांचा लखलखाट आणि काळोख अंधकाराचा नायनाट. सगळीकडे प्रकाशाचे साम्राज्य पसरवून दिवाळी येते अन् जाते. परंतु त्यामुळे आपल्या अंतकरणात एखादा प्रकाशकिरण शिरलाय कायचा शोध आपण कधी काळी घेतला आहे काय?

“अंतरिचा ज्ञानदिप मालवू नको रे” असे आमचे संत साधु पुरुष सांगत आले आहेत. मग संत चूडामणी भगवान श्रीसाईबाबा याला अपवाद कसे असू शकतील! साईनाथांची तर दिव्याबत्यांच्या रोषणाईवर भारी श्रद्धा होती. शिरडीत आल्यावर त्यांनी जो पहिला नेत्रदीपक चमत्कार करून सर्वच भक्तांचे भाविकांचे लक्ष आपल्याकडे वेधून घेतले, तो म्हणजे आपल्या निवासस्थानी - मशिदमाईत - तेलाशिवाय केवळ पाण्याच्या सहाय्याने पण्ठ्या पेटविण्याचा होय.

श्री साईबाबा पण्ठ्या पेटविण्यासाठी रोज रोज तेल मागायला येतात. त्यांचे काय आपण देणे-बिणे लागतो अशा विचाराने तेलाचे दान करणाऱ्या सर्वांनी त्या दिवशी त्यांना तेल देण्याचे चक्क नाकारले. पण याचा परिणाम काय झाला! श्रीच्या पण्ठ्या पेटविण्याच्या राहिल्या नाहीत. त्या पेटल्याचे काळोख नाहीसा करून तेथे प्रकाशाचे साम्राज्य सुरु करण्याची बाबांना भारी हौस. दिवे पेटवून प्रकाशमय वातावरण करून जनतेच्या मनातील काळोख, किलिमष त्यांना दूर करून टाकायचे होते. श्रीसाई प्रकाशाचे पुजारी होते. त्यांना लोकांची अंतकरणे पण्ठ्यांच्या रूपाने रेटवायची होती. दुकानदार व्यापाऱ्यांनी तेल देण्याचे नाकारले म्हणून ते यायत्यावेळी डगमगले नाहीत. डगमगतील कशाला! या जगत वाढेल ते करण्याचे नामर्थ्य त्यांच्या ठायी होते. त्यांना जे दुःख झाले ते व्यापाऱ्यांच्या ठायी वास करणाऱ्या अज्ञानाधकाराचे. अज्ञानाचा नाश करून त्या ठिकाणी ज्ञानाची स्थापना करण्यासाठी बाबांचा अवतार होता.

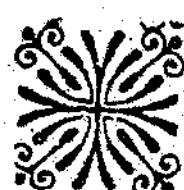
या जगात प्रत्येकाच्या अंतरात भगवंताच्या - परमात्म्याच्या रूपाने ज्ञानज्योति सदा सर्वकाळ पेटत आहे. परंतु तिच्यावर अज्ञानाचा पडदा ओढला गेल्यामुळे अंतरात काळोख पसरलेला आहे. अंतरातील तो दिवा आपण पेटता ठेवावा, आपण सदासर्वकाळ जागृत रहावे. तो दिवा कधीच मुळीसुद्धा मालवू नये. आपणास प्रकाशाकडे जावयाचे आहे. काळोखात चाचपडत न वावरता प्रकाशातच निरंतर वावरावयाचे आहे, स्वतः प्रकाशमान होऊन इतरांनाही प्रकाश द्यावयाचा आहे. व जन्मा आलियाचे सार्थक करावयाचे आहे. याचीच आठवण करून देण्यासाठी दिवाळी सारख्या सणाची योजकता प्राचीन काळापासून करण्यात आलेली असावी श्रीसाईनाथांसारखे सत्पुरुष वेळोवेळी अवतीर्ण होऊन पणत्या पेटविण्याच्या रूपाने आपल्याला वरील आठवण वा जाणीव करून देतात व पणत्या पेटविण्याच्या रूपाने आपल्याला दिव्य संदेश देऊन जातात.

श्रीसाईबाबा शिरडीत पणत्या पेटविण्याच्या रूपाने दिवाळी साजरी करीत असत. या प्रसंगाची आठवण साईभक्तांना दिवाळीसारख्या सणवार प्रसंगी येण अगदी साहजिक आहे. सर्वासर्वांना प्रकाश देणे, अज्ञानांधकार नाहीसा करणे हे बाबांचे परमकार्य कर्तव्य होते. आणि म्हणून केवळ पणत्या पेटविण्याच्या रूपानेच नव्हे तर परोपरीने जनतेच्या, आपल्या भक्तांच्या अंतरातील ज्ञानदीप ते पाजळीत होते. हळूवार हाताने त्याची वात ते पुढे पुढे सरकवीत होते. प्रत्येकाने स्वतःला ओळखण्याचा प्रयत्न करावा; झोपी न जातां जागृत रहावे, सर्वांकडे एकात्मतेच्या दृष्टीने पहावे, दुजाभाव वा द्वेषभाव सोडावा. हीच त्यांची शिकवण होती.

काळोखाला, अंधकाराला पायाखाली तुडुवीत प्रकाशाकडे धाव घेणे व सतत प्रकाशातच वावरणे यातच आपली इतिकर्तव्यता आहे. वेदकाळापासून सारे ऋषीमुनी व संत साधु महंत आपणाला सांगत आले आहेत व परमेश्वराला प्रार्थित आले आहेत की “तमसो मा ज्योतिर्गमय”. हे भगवंता साईनाथां! मला सभोवार पसरलेल्या काळोखातून प्रकाशाकडे घेऊन जा. माझा अज्ञानरूप अंधकार नाहीसा कर. सदासर्वकाळ मला ज्ञान सूर्याच्या प्रकाशात तळपू दे, वावरू दे.

भक्तवाचकांनो, किती मोलाचे मागणे आहे हे दरवर्षी येणारी दिवाळी काय किंवा सद्गुरु साईनाथांसारखे दिव्य सत्पुरुष काय हीच दिव्य मागणी आपल्यापुढे ठेवून जातात. आणि ही मागणी किंवा हा दिव्य संदेश झेलणे व तो आचरणात आणण्यासाठी झटणे यातच आपले जीवन साफल्य आहे नाही का!

- जय साईराम

लेखक—कवीस निवेदन

श्री साईलीला मासिकाकरिता साहित्य पाठविताना लेखक—कवींनी पुढील गोष्टीची दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

* श्री साईलीलात प्रसिद्धी करिता आलेल्या अनुभव व कवितांचे प्रमाण बाजवी पेक्षा अगदी खूपच झाल्याने यापुढे कोणत्याहो प्रकारचे काव्य किंवा अनुभव पुढील सूचना मिळेपर्यंत पाठवू नये.

* श्री साईलीलात बालसाईभक्तांसाठी दोन पृष्ठे आरक्षित केलेली आहेत. ह्या सदराकरिता बालसाईभक्तांना आकलन होईल अशा भाषणातील माहितीपूर्ण, वैचारिक लेख अपेक्षित आहेत. बालसाईभक्तांनीही अशा स्वरूपाचे लिखाण पाठविल्यास अवश्य स्वागत होईल.

* श्री साईबाबांच्या पूर्वकालीन व समकालीन संतांची शिकवणूक याचा परामर्श असलले, श्री साईबाबांचे तत्त्वज्ञान विशद करणारे, विविध धर्मांच्या तत्त्वज्ञानाची चर्चा करणारे व समयसुचकता असलेले लेख पाठविल्यास त्याचा प्राधान्याने विचार करण्यात येईल. अभ्यासपूर्ण, तर्कशुद्ध, मीमांसक व वैचारिक स्वरूपाच्या लेखांचा श्री साईलीलात अंतर्भाव करण्यात येईल.

* श्री साईलीलात “ग्रंथ परिचय” हे सदर ब्यालविष्यात येते. धार्मिक, आध्यात्मिक, तत्त्वज्ञान विषयावरील प्रकाशित होणारी पुस्तके त्या प्रकाशक—लेखकांनी ‘संपादक, श्री साईलीला, ८०४ बी, खोदादाद सर्कल जवळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर रोड, दादर, मुंबई-४०००१४. येथे पाठविल्यास त्या पुस्तकांचा परिचय “ग्रंथ परिचय” ह्या सदरात करून देण्यात येईल.

* श्री साईलीलाकरिता साहित्य पाठविताना ते सुवाच्य अक्षरात डाव्या बाजूस पुरेसा समास सोडून, दोन ओळीच्या मध्ये पुरशी जागा ठेवून लिखाण असावे, ते पाठपोट असू नये, शक्यतो टंकलिखित असावे. लेखनासाठी वापरण्यात येणारा कागद जीर्ण—विजीर्ण—टाकाऊ असू नये.

* हयात असलेल्या संतांविषयीचे लेख पाठवू नयेत.

* अनुभव आल्यास श्री साईलीलात प्रसिद्धीस देईन, अशा प्रकारचा नवस साईभक्त करीत असल्याचे आमच्याकडे येत असलेल्या अनुभवांवरून आढळून आलेआहे. साईभक्तांनी वरीलप्रमाणे नवस केल्याने आम्ही मात्र अडचणीत येतो. प्रत्येक अनुभवाला श्री साईलीलात स्थान देणे केवळ अशक्य आहे. ज्याच्या त्याच्या दृष्टीने त्याला आलेला अनुभव हा विस्मयकारकच असतो. आणि श्री साईबाबांवर मनःपूर्वक निष्ठा ठेवून त्यांच्या तत्त्वज्ञानाचे आचरण केल्यास, त्यांच्या कृपाप्रसादाचा साईभक्तांना निश्चितच अनुभव येईल, यात प्रत्यवाय नाही. परंतु अनुभव आल्यास श्री साईलीलात प्रसिद्धीस देईन वगैरे प्रकारचा नवस कृपया कुणीही करू नये.

* श्री साईलीलाकरिता साहित्य पाठविताना, ते अंतर्देशीय पत्रावर — पोस्ट

कार्डवर असू नये

तरी श्री साईलीलाला अधिकाधिक दर्जदार स्वरूप देण्याकरिता श्री साईलीला
लेखकांचे सहकार्य अपेक्षित आहे.

श्री साईलीला सभासदांस निवेदन

- श्री साईलीला संबंधी कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार करताना श्री साईलीलाच्या जुन्या सभासदांनी त्यांच्या श्री साईलीला सभासद क्रमांकाचा पत्रात उल्लेख करावा.
- श्री साईलीला वेष्टनावर वर्गणी केळ्हा संपत असल्याचा महिना व वर्ष नमूद केलेले असते, त्या प्रमाणे वर्गणी संपण्यापूर्वी किमान एक महिना अगोदर आपली वर्गणी भरावी.
- पत्यात बदल झाल्यास मुंबई कार्यालयाला त्वरित कळवावे, पिन कोड सहित पूर्ण पत्ता लिहावा.
- आपल्या पत्यात काही दुरुरती सुचवायची असल्यास, पत्ता अपूर्ण लिहिला जात असल्यास त्याविषयी त्वरित मुंबई कार्यालयाच्या निर्दर्शनास आणावे.
- श्री साईलीला मारिकाचे नवीन सभासद होऊ इच्छिणाऱ्या व वर्गणी संपलेल्या जुन्या सभासदांनी आपली वर्गणी श्री साईबाबा संस्थान, शिरडी, मुंबई कार्यालय, साईनिकेतन, ८०४ बी, खोदादाद सर्कल जवळ, दादर, मुंबई-४०००१४. येथे प्रत्यक्ष/मनिओर्डरद्वारे भरावी. चेक पाठवायचा झाल्यास तो “श्री साईबाबा संस्थान शिरडी” या नावावर असावा. मनिओर्डर कोणत्या कारणासाठी करीत आहात, त्याचा उल्लेख मनिओर्डरवर करणे आवश्यक आहे. “संदेश के लिए स्थान” आणि “भेजनेवाले का नाम व पूरा पता” असे नमूद केलेले असते, त्या दोन्ही ठिकाणी सभासदांनी आपले नाव व पूर्ण पत्ता लिहावा.

श्री साईलीला पुढील अंक जानेवारी १९८९ मध्ये

श्रीसाईलीलाचा हा दिवाळी अंक नोव्हेंबर-डिसेंबरचा जोड अंक असल्याने वेगळा डिसेंबरचा अंक प्रसिद्ध होणार नाही. यानंतर पुढील अंक १ जानेवारी १९८९ रोजी प्रकाशित होईल, याची वाचक - वर्गणीदारांनी नोंद घ्यावी.

— का. संपादक

बाबांची अतकर्य लीला

- श्री. अरुण ना. अंदे

कामाठीपुरा, मुंबई.

त्या दिवशीचा प्रसंग आठवला की अजूनही अंगावर भयग्रस्त रोमांच उभे राहतात. परंतु त्याच क्षणी त्या प्रसंगात आम्ही अनुभवलेल्या बाबांच्या अतकर्य लीलेची आठवण होते आणि मन कसं अगदी भरून येतं.

तो दिवस २ सप्टेंबर १९८६ चा. माझे वडील श्री. नारायण अंदे नेहमीप्रमाणे "अंबिका सिल्क मिल्स लि."मध्ये तिसन्या पाळीला कामावर गेले होते. ते तिथे वायंडर म्हणून काम करतात. दि. २ सप्टेंबरला तिसन्या पाळीला रात्री कामावर गेल्याने, ते दि. ३ सप्टेंबरला सकाळी ७ वाजता सुटण्याच्या १५ मिनिटे अगोदर अंबिका मिलची फण्याची टाकी पॉवर हाऊसवर पडून भयंकर स्फोट झाला आणि त्याखाली असलेली इमारत जमिनदोरत झाली.

ही घटना माझ्या लहान भावाने येऊन मला कामावर सांगितली, तेहा माझ्या पायाखालची जमीनच सरकल्याचा भास मला झाला. काय झालं असेल, काय नाही, या भयाने मी चिंतित झालो होतो. भीतीचं एकच मोहोळ माझ्या मनात थैमान घालत होतं. काय करावे, तेच मला काही सुचेना. त्याच मनोवरथेत धावतपळतच मी मिल जवळ पोहोचलो.

अग्निशामक दलाचे जवान आत मध्ये अडकलेल्या कर्मचाऱ्यांना प्रयत्नांची पराकाष्ठा करून बाहेर आणत होते. परंतु अद्याप माझ्या वडिलांना बाहेर काढण्यात आले नव्हते. नेमके काय झाले असेल, या शंकेने माझ्यावर गर्भगळीत होण्याची पाळी आली. माझ्या आईने तर अश्रू ढाळायला सुरुवात केली. संबंधित अधिकाऱ्यांकडे, कर्मचाऱ्यांकडे चौकशी केली असता, वडील आत बसलेले आहेत, जास्त काही दुखापत झालेली नाही, विशेष काळजी करण्याचे कारण नाही, अशी आमची समजुत घालण्यात येत होती. मी त्यावेळी पार घाबरून गेलो होतो. स्फोट होऊन जवळ जवळ सहा तास लोटले होते, तरी वडिलांचे नेमके काय झाले, हे निश्चित कळायला मार्ग नव्हता. मी साईबाबांची मनातल्या मनात करूणा भाकू लागलो. त्यांची प्रतिमा नजरे समोर आणून त्यांना, वडिलांना वाचवा म्हणून विनवू लागलो.

आणि नेमक्या त्याच वेळी १५ फूट खोल मातीच्या ढिगाऱ्यातून माझ्या वडिलांनी दिलेला आवाज त्यावेळचे महापौर श्री. दत्ताजी नलावडे यांच्या कानावर पडला. बाबांनी ह्या प्रसंगात आपल्या अस्तित्वाची दिलेली ही पहिली प्रचिती.

अग्निशामक दलाच्यां जवानांनी लगेच त्वरा केली आणि तिकडील मशिन्स व मातीचे ढिगारे झापाझाप उकरण्यास सुरुवात केली. आणि तब्बल सहा तासानंतर महतप्रयासांनी माझ्या वडिलांना मातीच्या ढिगाऱ्यातून बाहेर काढण्यात आले. पाहतो. तर काय? वडिलांच्या पायाचे हाड मोडले होत अणि मशिनखाली डावा हात दबला

गेल्याने त्या ठिकाणी खूप सूज आली होती. वडिलांची मानसिक, शारीरिक परिस्थिती अगदीच विकलांग झाली होती.

अगिनशामक दलाने त्यांना क्षणाचाही विलंब न करता सरकारी रुग्णालयात दाखल केले. परंतु साईबंधुंनो, सरकारी रुग्णालयात काय व्यवस्था असते, याची माहिती आपल्याला असेलच!

पण म्हणतात ना, साई तारी त्याला कोण मारी? अचानक मिळच्या व्यवस्थापनातील काही अधिकारी व कामगार संघटनेचे पुढारी तेथे आले आणि त्यांनी सांगितले की, तुमच्या वडिलांना मालकाने जसलोक रुग्णालयात नेण्यास सांगितले आहे. पैशाची काळजी करू नका. सगळी व्यवस्था होईल. जसलोकमध्ये तुमचे वडील लवकर बरे होतील. त्यांचे हे उद्गार ऐकून आम्हाला हायसे वाटले. साईबाबाच जणू ह्या मोठ्या माणसांच्या रूपाने प्रसंगाला धावून आले.

सरकारी रुग्णालयात दाखल करण्यापूर्वीच वडिलांना जसलोकला हलविण्यात आले. जसलोकमध्ये “क्ष” किरण व इतर वैद्यकीय तपासणी झाल्यानंतर शस्त्रक्रिया करायची की नाही, ते उरविण्यात येईल, असे तेथील डॉक्टरांनी वर्तविले. वडिलांची अवस्था अगदी चिंताजनक होती. त्यांच्या अंगात लहान लहान दगड व मातीचे कण घुसले होते. आणि जो डावा हात मशीनखाली दबला गेला होता, तो दोन हाताएवढा सुजला होता.

साईनामाचा जप सतत माझ्या मुखी चालू होता. मी साई सूर्यकिंडे कळवळून प्रार्थना केली, बाबा, माझ्या वडिलांना ह्या जो भूत संतानानुन सुखरूप बरे करा. बरे झाल्यावर त्यांना मी शिरडीला तुमच्या चरणी घेऊन येईन. बाबा, कृपा करा, माझ्या विनंतीचा स्वीकार करा!

साई बंधुंनो, एवढा भार मी साईवर टाकला मात्र आणि चिंतेने व्याकूळ झालेले मन कसं अगदी हलकं फुलकं झाल्यासारखं वाटू लागलं. म्हणतात ना, ज्याच्या मागे साईश्वर उभा। त्याला नाही भीती जगा।

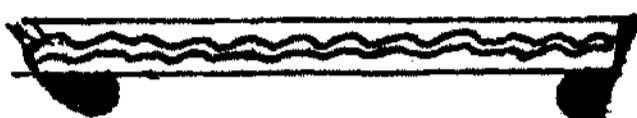
वडील रुग्णालयात असताना मी बाबांची उदी रोज वडिलांच्या कपाळावर लावत होतो, त्यांना खायला देत होतो, त्याचप्रमाणे उदीची पुडी त्यांच्या उशीखाली ठेवून दिली.

वडील रुग्णालयात असताना हा एक माझा नित्याचा क्रम होता. आणि दिवसा गणिक साईबाबांच्या कृपेने वडिलांच्या प्रकृतीत सुधारणा होत गेली आणि वडील बरे होण्यास कमीत कमी सहा महिने लागतील, ही कल्पना खोटी ठरली. चक्क एकेचाळीसाव्या दिवशी वडील अगदी ठणठणीत बरे होऊन घरी परतले. ही सर्व बाबांच्या कृपेची किमया.

त्यानंतर वडील, आई व पलीला घेऊन मी शिरडीला गेलो. अगदी भारत्या मनस्थितीत बाबांच्या चरण कमलांवर मस्तक ठेवले. त्या दयाशील, कृपावंत विश्वकर्त्याकिंडे पहाता पहाता डोळ्यांत अश्रू उभे राहिले. आनंदाश्रू बाबांच्या

अतकर्य लीलेची किमया पाहून ओसंडणारे ते आनंदाश्रू तसेच ओघळू दिले बाबांचे
गाणे गुणगुणत.

धन्य ती साई माऊली
असता पाठीशी साई माऊली
पळेल दुखाची साउली.

मागे जे जो त्यास ते ते लाभे

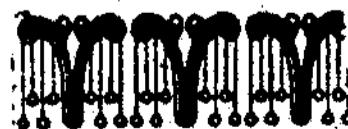
— श्री. मनोहर देशपांडे
पत्रकार, सहस्रिव,
पानसरे महाविद्यालय, अर्जपूर,
कुंडलवाडी, नांदेड.

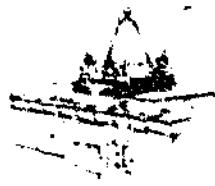
श्री साईबाबांच्या वचनावलीत “जाणा येथे आहे सहाय्य सर्वांस। मागे जे जो त्यास ते ते लाभे” या वचनाचा प्रत्यय नुकताच मुला आला.

मे ८८ मध्ये मी माझे मित्र श्री. रमेश नुनेवार यांच्या औषधी दुकानात बसलो असता, त्यांनी मला श्री साईबाबा संस्थान कळून त्यांना आलेली श्री साईबाबांची सुंदर दैनंदिनी दाखवली. श्री. रमेश नुनेवार हे साईभक्त मंडळाचे सदस्य आहेत व त्यांची बाबांवर अपारं श्रद्धा आहे. मी देखील साईभक्त मंडळाचा सदस्य आहे. त्यांनी दैनंदिनी दाखविल्या नंतर माझ्या मनात विचार आला की, इतकी सुंदर व बाबांची छबी असलेली दैनंदिनी आपणास मिळाली तर...

अशी दैनंदिनी विकत मिळत नाही, हे समजले. मन त्या दैनंदिनीवर खिळून होते. परंतु त्यांच्याकडे ही एकच दैनंदिनी असल्यामुळे मागणी करणेही उचित वाटले नाही.

परंतु सर्वांच्या ईच्छापूर्ती करणाऱ्या कृपाळू बाबांनी माझे मनोगत ओळखले असावे. काय चमत्कार झाला आणि आठ दिवसांच्या आत माझ्या पत्त्यावर रजि. पोस्टाने. ती दैनंदिनी मला मिळाली. खरोखरच बाबांनी आपली वचनपूर्ती केली. दयाळू बाबांना शतशः प्रणाम. बाबांची अशीच कृपादृष्टी नेहमी असावी, ही प्रार्थना.

गेलेला आवाज परत आला

— सौ. निभा अ. सामंत
वोरीवळी, मुंबई.

जून १९८५ च्या पहिल्या आठवड्यात माझा आवाज वरला. मला बोलताना खूपच त्रास होऊ लागला. सुरुवातीला सर्दी पडशामुळे असेल. म्हणून यावर वरेच घरगुती मग डॉकटरी उपाय झाले. आवाज तसाच, इ.एन.टी. स्पेशालिस्ट, ऑलर्जी स्पेशालिस्ट, स्पीच थेरपी वरैरे सर्व उपाय केले. ऑलर्जी स्पेशालिस्टने सांगितले की, तुम्हाला अमुक तमुक पदार्थाची (दोन पानी यादी) ऑलर्जी आहे. त्यामुळे रवरतंतुना सूज येते व आवाज बंद होतो. म्हणून एक दिवस आड अशी वॅक्सीन्स जंवळ जंवळ पा. (दीड) वर्ष घेतली. सुधारणा अगदीच अल्प पुन्हा त्रास वरचेवर व्हायला लागला. मग परत दुसऱ्या इ.एन.टी. सर्जनना दाखविले, त्यांनी ऑपरेशन करावे लागेल, असे सांगितले. हे ऑपरेशन अत्यंत नाजूक असते. मी घाबरून गेले व श्री सा.ई.बाबांना शरण गेले. हे ले काही संकट आहे, त्याचे निवारण करा, अशी मी सा.ई.बाबांना विनंती केली. डॉकटरांच्या औषधांपेक्षा उदीवरती पूर्ण विश्वास ठेवून मी रोज ती सेवन केली व माझा आवाज पूर्वी सारखा पूर्ववत झाला.

माझी मुलगी तेहा दीड वर्षाची होती व तिच्यावरोबर रोज बोलावे लागत असे डॉकटर सांगायचे की, बोलणे एकदम बंद, घशाला विश्रांती हवी. श्री सा.ई.बाबांच्या उदीचा महिमा मी एकून होतेच व मला स्वतःला उदीचा ताबडतोब गुण आला.

जरी हे शरीर गेलो मी टाकून,

तरी मी धावेन भक्तांसाठी

असेच श्री सा.ई.बाबांचे कृपा आशीर्वाद माझ्यावर व माझ्या कुटुंबावर सतत राहू दे, अशी मी श्री सा.ई.च्या चरणी प्रार्थना करते.

श्रद्धा सबुरी

— सौ. सुनिता सुरेश मोकाशी
भवानी पेठ, सातारा.

आम्ही १९८४ ला शिर्डीला गेलो होतो. तेथून आत्यापासून तो आजपर्यंत सा.ई.बाबांचा आमच्यावर सतत वरदहरत आहे. एक ना दोन अनेक संकटांतून सा.ई.बाबांनी आमचे रक्षण केले आहे व सतत ते आमच्या पाठीशी आहेत.

माझी थोरली मुलगी शाळेत जोडी-साखळी खेळताना दगडी भितीवर जोरात आपटली. अगदी डोळ्याजवळच जखम झाली. सबंध फ्रॉक रक्ताने माखला होता. डोळ्यावर हात धरलेला व शाळेचा शिपाई रिक्षातून तिला घरी घेऊन आला. सोबत

सगळा वर्ग आला होता. मी तर एकदम घावरुनच गेले. क्षणभर तर मला काहीचं सुचना. परंतु देव्हान्यातील साईवावाची उदी तिला लावली व दवाखान्यात घेऊन गेले. तां गुरुवारच होता. डॉक्टरांनी रांगितले, थोडक्यात वरे, नाहीतर डोळाच गेला असता. अगदी डोळ्यांनजिक असलल्या त्या जखमेवर ड्रेसिंग करून डॉक्टरांनी तिला घरी पाठविले.

आगच्या घरातील सर्वांचाच साईवावावर विश्वास आहे. प्रत्येक कामाला जाताना आम्ही उदी लावल्याशिवाय वाहंर पडत नाही.

दुसरे एक उदाहरण म्हणजे, माझ्या पतीची वदली जुन्नरला खूप लाव झाली दोघी मुली १०/११ वीला. मधेच शाळा सौढून कसे जाणार? शाळेत प्रवेश मिळणेही किती अवघड. एक ना घड अनेक प्रश्न आ वासून उमे झोप उडाली. शेवटी बाबावर भार टाकून आम्ही नितात राहिलो. म्हणालो, त्यानाच काळजी. पती तर रजा काढून घरी बसले होते. अशात आठ दिवसात बदलीची रद्द ऑर्डर आली. आम्हाला फार आनंद झाला. ही तर श्री बाबाची किमया.

विघ्नहर्ता श्री साई

— श्री. रविंद्र रामचंद्र सुपेकर
देवास, मध्य प्रदेश.

"जरी हे शरीर गेलो मी टाकून,
तरी मी धावेन भक्तांसाठी।"

हे द्विद्वाक्य श्री साईनी दिनांक ३ ऑगस्ट १९८७ रोजी आम्हाला खरे करून दाखविले.

मी, माझी पत्नी सौ. माणिक, माझी वडील बहिण व मेहुणे केशरी ट्रॅक्ल्स कंपनी बोर्डर २९ जुलै १९८७ रोजी अमरनाथ-दैष्णावदेवी यात्रेस निघालो.

दिनांक ३ ऑगस्ट १९८७ रोजी सोमवारी सकाळी बालतहून अमरनाथाच्या दर्शनास पहाडाची चढण सुरु केली. ह्या प्रवासात आम्ही एकंदर ११० जण होतो. चढण फार कठीण होत होती. रस्ता असुंद व अगदीच निमुळता होता. दर्शनाचा रूप व सहयात्रीच्या उत्साहात दुपारी २ वाजेतो प्रवास निर्विघ्न पार पडतो. परंतु अचानक ढग येऊन बर्फाचा पाऊस व अत्यंत सोसाट्याचा वारा सुरु होतो. ता स्थितीत माझ्या पत्नीस व मेहुण्यास घोडे करून आम्ही पुढे पाठवतो व माझ्या हेणी समवेत मी माझा प्रवास पुढे चालू ठेवतो. मुखाने 'श्री साई व हरि ॐ त्सत'चा जप व 'जय बाबा अमरनाथ' हे चालू असते.

पत्नीस घोडे करून दिले, तेव्हा पत्नीचा धीर इतका खचला होता व प्रकृतीने ज्ञाक नकरात्मक उत्तर दिलं होतं की, ती मला म्हणाली, माझी काळजी आता

सोडा, मुलांना तुम्ही आहातच. तिला मी धीर देऊन घोडे करून दिले आणि मी व बहिण चढण चढत असता श्री बाबांना म्हटले की, बाबा, हे काय, तुमचा हात डोक्यावर असताना असे का व्हावे? हा बर्फाचा पाऊस थांबव व सर्वांना सुखरूप खाली नेऊन सोड. श्री अमरनाथाचे प्रत्यक्ष रौद्र रूप व सुस्म्य नैसर्गिक रूप दोन्ही तू इथे दाखविले, तरी आता पुढे जाण्याची गरज राहिली नाही. आम्हाला सुखरूप खाली पोहोचवा, अशी कळकळीची प्रार्थना केली.

आणि काय आश्चर्य! दोन मिनिटांत बर्फाचा पाऊस, वारा थांबला व लख्ख उन पडलं.

आता पुढे तंबू आढळतात, जिथे माझी पत्नी व मेहुणे घोड्यांवर पुढे जाऊन आमची वाट पहात असतात. तेथे आत पोहचल्यावर आढळते की तंबू मधे माझी पत्नी, मेहुणे व मेहुण्यांच्या इतर मित्रांची तब्बेत फारच गंभीर झालेली आहे व गारठ्याने कोणाचे तोड वाकडे झाले आहे, तर कोणी रडत आहे, तर कुणाचे शब्द फुटत नाहीत.

तंबू मधे सर्वांना गरम पाणी व चहा पाजून सर्वांचे थोडे मन स्थीर-स्थावर करून, सर्वांना घोडे करून देऊन सायंकाळी सहाला आम्ही सर्व-सुखरूप खाली येऊन पोहचतो.

आज देखील त्या आठवणीने अंगावर काटा उभा राहतो व श्री बाबांच्या प्रेमाच्या अनुभूतीने डोळ्यांतून पाणी वाहण्यास सुरुवात होते.

प्रश्न

श्रद्धा-सबुरी माझ्या जीवनाची शिदोरी

— कु. अभिजीता अ. साळोखे
रविवार पेठ, कोल्हापूर.

मला आलेला बाबांचा महाअनुभव मागील वर्षीच्या दिपावलीच्या लक्ष्मीपूजनाच्या वेळेचा आहे. “श्री साईनाथ सगुणोपासना” या बाबांच्या आंरतीसंग्रहामधील मध्यान्ह आरतीच्या वेळी जी प्रार्थना म्हटली जाते, त्यातील ‘काशी स्नान जप प्रतिदिवशी, गोल्हापूर भिक्षेसी निर्मळ नदी तुंगा जलंप्राशी’ ही जी पद्यरचना आहे, त्यातील भिक्षेसाठी बाबांच्या पदस्पृशने पवित्र झालेले आणि पाच नद्यांचा संगम झालेले कोल्हापूर माझे गाव. आम्ही सर्वजण निस्सीम साईभक्त. त्यातल्या त्यात माझे वडील पूर्णतः साईमय झालेले. मला आलेला अनुभव असा की, लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी माझी आई प्रतिवर्षप्रिमाणे घरातील सर्व दागदागिने काढून पूजेसाठी देवीसमोर ठेवून यथासांग पूजा करीत असते. त्याप्रमाणे तिने सर्व दागिने घेतले होते आणि माझ्या आजीने मला दिलेली पंधराशे रूपयांवर जास्त किंमत असलेली सोन्याची साखळी पण तिने पूजेसाठी मागून घेतली. दिपावलीचे चार दिवसांत

आनंदाचे वातावरण असते, त्यामुळे मी माझ्या मैत्रींसमवेत ते दिपावलीचे चार दिवस मजेत घालविले. लक्ष्मीपूजनानंतर तिसऱ्या दिवशी मी माझ्या आईजवळ सोन्याच्या साखळीची मागणी केली. आईने मला सांगितले की, जो दागिन्याचा डबा आहे, त्यामध्ये सर्व दागिने ठेवले आहेत. मी तो डबा सर्व शोधून पाहिला, पण मला माझी सोन्याची साखळी मिळेना. परत कपड्याचे कपाट नी बँग सर्व शोधून पाहिल्या, पण माझी साखळी मिळेना. माझा जीव रडकुंडीला आला. माझ्या आईला ती सर्व हकिगत सांगितली. तिनेही दागिन्यांचा डबा, कपाट, बँग सर्व ठिकाणी कसून शोधले, पण माझी साखळी तिलाही सापेडली नाही. काही वेळानंतर माझ्या आईला समजून चुकले की, लक्ष्मी पूजनाच्या वेळी जी फुले वाहेली होती, त्या सर्व फुलांच्या ढिगान्यामधून कदाचित ती गेली असावी. कारण लक्ष्मीपूजनानंतर दुसऱ्या दिवशी माझ्या आईने पूजेसाठी वाहिलेली फुले आणि इतर पूजेचे साहित्य सर्व गोळा करून माझ्या वडिलांच्याकडे नदीच्या पात्रात सोडण्यासाठी दिले होते. हे सर्व आठवल्यानंतर आम्हा दोघींना रडू कोसळले. ही सर्व हकिगत माझ्या वडिलांना आम्ही दोघींनी सांगितली. माझ्या वडिलांनी ती फुले व पूजेचे साहित्य ज्या नदीत टाकले होते, त्या पंचगंगा नदीचा पूल अंदाजे शंभर ते सव्वाशे फूट उंचीचा होता व त्या पुलावरून ते पूजेचे साहित्य व फुले टाकली व त्यातूनच कदाचित साखळी गेली व ती मिळण्याची आशाच आम्ही सोडून दिली. हकिगत ऐकल्यानंतर माझ्या वडिलांनी मला बाबांना मनोभावे शरण जाण्यास सांगितले आणि कळवळून प्रार्थना करण्यास सांगितले की, बाबा, मला माझी सोन्याची साखळी मिळू दे! मिळाल्यानंतर आमच्या इथल्या साईमंदिरात जाऊन मोठा हार व पेढे तुम्हाला ठेवीन. थोड्याच वेळाने माझे वडील बाबांचे नामस्मरण करीत साखळी शोधण्यासाठी गेले. ज्या ठिकाणावरून त्यांनी पूजेचे साहित्य टाकले होते, त्या ठिकाणी त्या पुलावर त्यांनी कसून शोधून पाहिले, पण शेवटी ते निराश मनाने घरी परत येण्यासाठी निघाले, पण त्यांचे पाऊल पुढे पडेना! मन असे सांगू लागले की, मागे परत व डाव्या बाजूने चालू लाग. त्याप्रमाणे माझे वडील परत मागे फिरले व डाव्याबाजूने चालू लागले. तो काय आश्चर्य! थोडे पुढे गेल्यानंतर कठड्याच्या एका भोकामधून एका दगडावर अगदी कडेला जशी एखादी वरतू अलगत अंथरून ठेवतात, त्या प्रमाणे ती सोन्याची साखळी जशीच्या तशी त्या पुलाच्या कठड्यावर अंथरून ठेवलेली दिसली. माझ्या वडिलांनी हळूवारपणे त्या भोकातून ती साखळी अलगदपणे उचलून घेतली आणि अश्रूपूर्ण नयनांनी बाबांच्या नामस्मरणाचा मनामध्ये जयघोष करीत घरी आणली. त्ब्बल तीन दिवसांनी त्यावेळी त्या पुलावरून जोरदार वारे वाहात असताना ती सोन्याची साखळी जशीच्या तशी अलगदपणे त्या पुलावर माझ्या वडिलांना मिळाली, हा केवढा मोठा साईचा चमत्कार! त्यावेळी साखळी काढून घेताना वडिलांचा हात थोडासा जरी बाजूला लागला असता, तरीसुद्धा ती साखळी पाण्यामध्ये धक्क्याने पडली असती. पण तसे न होता ती सोन्याची साखळी माझ्या वडिलांना बाबांच्या

कृपेमुळे जशीच्या तशी व्यवस्थित परत मिळाली. ह्या घडलेल्या साईलीलेमुळे अश्रूपूर्ण नयनांनी मी श्री साईपुढे कितीतरी वेळा नतमस्तक झाले. शेवटी हा अनुभव लिहित असताना दाढून आलेल्या अंतकरणाने माऊलीपुढे कोटी कोटी प्रणमा करते आणि त्या माऊली जवळ कळकळीची प्रार्थना करते की, अशीच तुझी भाया, कृपाछत्र आणि लाख मोलाचा आशीर्वाद आम्हा सर्वावर आणि सर्व साईभक्तांवर सतत राहो!

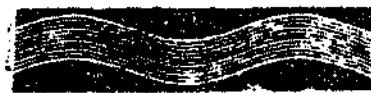
जो जो मज भजे जैसा जैसा भावे

— श्री. पी. एम. पाटील
कणकवली, सिंधुदूर्ग.

माझा १० वर्षाचा चुलतभाऊ चि. विवेक हा अभ्यासात फारच मंद असल्याने व घरात आई वडिलांचे ऐकत नसल्याने मी त्याला माझे नोकरीचे ठिकाणी घेऊन आलो होतो. सदर गावी गावातील वृद्ध माणसे वगळता बहुतेक सर्वजण आंघोळीसाठी नदीवर जात असत. मी माझे बरोबर चि. विवेकला आंघोळीला नदीवर घेऊन जात असे. परंतु तो दिवस उजाडला. त्या दिवसाची अजूनही आठवण झाली की भीतीने अंगावर शाहारे उभे राहतात.

तीन वर्षापूर्वीचा रामनवमीचा दिवस होता तो. त्या दिवसापासून विवेकची सकाळी ७ ची शाळा सुरु झाली. त्यामुळे तो सकाळी आंघोळ न करताच शाळेत गेला. मार्च महिना हा कार्यालयीन वित्तीय वर्षाचा शेवटचा महिना असल्याने मी व माझा धाकटा भाऊ सकाळी आठ वाजताच ऑफीसला गेलो होतो. बहिण कपडे धुण्यासाठी नदीवर गेली होती. १० वाजता शाळा सुटल्यानंतर विवेक दप्तर तसेच टाकून बहिण नदीवर गेली असल्याचे आईकळून समजताच तसाच तडक नदीवर गेला. त्याला पोहता येत नव्हते. त्यामुळे तो नदीमध्ये एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी चालताच जात असे. असाच तो नदीत चालत जात असता नदीतील कोंडीत (खोल खड्ड्यात) बुडाला. बहिणीची त्याच्याकडे पाठ असल्याने तिच्या काही हे लक्षात आले नाही. पाण्याचे दुर्भिक्ष असल्याने एक मुलगी पाण्यासाठी नदीवर येत असता तिने एक मुलगा पाण्याचे वर एकदा येऊन खाली गेला व परत वर आला नसल्याचे पाहिले व माझे बहिणीजवळ येऊन, तुमच्या विवेक सारखा मुलगा मी आता पाण्यात बुडाल्याचे पाहिल्याचे सांगितले. त्याबरोबर बहिणीने ओरड केली. त्याच्यवेळी एक बैलगाडीवाला बैलांना पाणी पाजण्यासाठी नदीवर आला होता. त्याला ही गोष्ट समजताच त्याने नदीत उडी मारली परंतु त्याच्या हाताला काही विवेक लागला नाही. बहिण तर जोराताच रङ्ग लागली. एवढ्यात ही बातमी घरी आमचे आईलाही

कोणीतरी सांगितली. तिलाही दोन बायकांनी धरून नदीवर आणले त्यामुळे नदीवर गलका अधिकच वाढला. जवळचे घरातील “गायर” उपसणाऱ्या मुलाने हा गलका ऐकला, तेव्हा तो त्वरित त्या ठिकाणी धावत गेला व क्षणाचाही विलंब न लावता त्याने नदीत उडी घेतली. त्याच्या हाताला विवेकचे डोके लागले. त्याने त्याचे केस धरून उचलण्याचा प्रयत्न केला. परंतु एकाना विवेक छाती पर्यंत वाळूत रुतला होता. त्यामुळे एकट्याला वर काढणे कठीण झाले. शेवटी त्याने वर येऊन आपले चुलत भावाला मदतीलाघेऊन विवेकला कसेबसे वरती काढले. साईबाबांचे कृपेमुळे विवेक खाली बुडत असताना भीतीने त्याची दातखिळी बंद झाल्याने त्याचे पोटात थोडेसे पाणी गेले ते श्वासावाटेच. शेवटी डॉक्टरी उपायाने विवेक संध्याकाळी शुद्धीवर आला. आता तो पूर्ण बरा आहे. अशा प्रकारे साईबाबांनी आम्हाला फार मोठ्या संकटातून वाचविले.

बाबांच्या वचनाचे प्रत्यंतर

- डॉ. रेखा कुलकर्णी
कोथरुड, पुणे.

माझे वडील श्री साईबाबांचे निस्सीम भक्त आहेत. कोणत्याही नवीन उपक्रमाची सुरुवात, कोणतीही खरेदी ते कटाक्षाने गुरुवारीच करतात. मग त्या दिवशी अमावास्या असू दे किंवा पौर्णिमा, घरात कोणी आजारी पडले तरी आधी उदी लावा आणि मग औषध द्या. असा त्यांचा सल्ला असतो. त्यांच्या रोजच्या दिनक्रमाची सुरुवातही साईबाबांच्या आशीर्वादानेच होते. श्री साईबाबांच्या विषयी अढळ श्रद्धा अंसल्यामुळे अनेक संकटातून ते सहिसलामत बाहेर पडले आहेत. त्यांच्या अशा अनेक अनुभवांपैकी हा एक अनुभव!

१९७६ सालची गोष्ट. पवई आय. आय. टी. मध्ये माझा भाऊ शिकत होता. त्याला भेटून पैसे देण्यासाठी माझे वडील आपल्या एका जवळच्या मित्राला बरोबर घेऊन गुरुवार दि. ७ ऑक्टोबर १९७६ ला स्कूटरवरून मुंबईला गेले. मुळातच धाडसी स्वभाव असल्यामुळे असे प्रवास करण्याची त्यांना दांडगी हौस. मुंबईला पोहोचल्यावर डॉकयार्ड येथे राहणाऱ्या एका मित्राला भेटून आणि रविवारी दुपारी तुमच्याकडे जेवण करून पुण्याला जाऊ, असे सांगून ते पवईला निघाले. शिवडीजवळ महानगरपालिकेच्या सेवकांनी पाण्याच्या नळाच्या दुरुस्तीसाठी खोदकाम केले होते. त्यामुळे तेथे तांबड्या मातीचा गुळगुळीत रबडा झाला होता. स्कूटरचा वेग अत्यंत कमी असून सुद्धा त्या चिखलात स्कूटरने एकदम गिरकी घेतली आणि वडील दूर फेकले गेले. १-२ मिनिटे त्यांची शुद्ध हरपली. शुद्धीवर आल्यावर त्यांनी प्रथम पाहिले की, बोटात बाबांची सोन्याची अंगठी सुरक्षित आहे की नाही?

(त्याच्या उजव्या हाताच्या बोटात नेहमी साईबाबांची अंगठी असते.) ती सुरक्षित होती. भावाला देण्यासाठी घेतलेले दैसेही व्यवस्थित होते. फक्त उजव्या मनगटाजवळ आणि डोक्यांच्या खाली बराच मुका मार बसला होता. गंमत अशी की, त्यांच्या मागे बसलेल्या मित्राला आणि स्कूटरला साधा ओरखडाही उठला नव्हता. एक क्षण भर त्यांच्या मनात विचार चमकून गेला की, मागून एखादे वाहन वेगात आले असते तर...? पण, 'जाको राखे साईयौं मार सके ना कोय', हेच खरे!

पुढे रविवारी टरल्याप्रमाणे मित्राकडे पाहुण्याचार घेऊन ते ३-३० वाजता पुण्याला येण्यास निघाले. चौक गावापाशी आत्यावर स्कूटरचे मागचे चाक पंकचर झाले. पण बरोबर रस्टेफनी होती. त्यामुळे ताबडतोब चाक बदलून ते पुढील प्रवासास लागले. मैल-दोन मैल पुढे जातात तो काय, पुन्हा मागचे चाक पंकचर. आता मात्र कठीण होते. थंडीचे दिवस, अंधार पडू लागलेला, पुढचं काही दिसत नव्हते, जवळपास गाव नाही की वर्स्ती नाही, पेट्रोल पंप नाही, गॅरेज नाही. पंकचर झालेली स्कूटर ढकलत नेण्याशिवाय दुसरा पर्यायच नव्हता. हे किती जिकिरीचे काम आहे, हे ज्याने अनुभव घेतला असेल त्यालाच कळेल. त्यातून आधीच्या अपघातामुळे दुखावलेला उजवा हात अधिकच दुखू लागला होता. काय करावे त्यांना काहीच सुचेना. आता साईकृपेशिवाय कोणी तारणार नाही असे वाटल्यामुळे ते साईबाबांचा धावा बोलू लागले.

एवढ्यात गरत घालणाऱ्या पोलिसांची एक जीप आली. सगळी हकिगत ऐकल्यावर ते म्हणाले, हा भाग फार धोक्याचा आहे. इथे दुरुस्ती करून घेऊ नका. एखादा ट्रक थांबवा आणि खोपोलीलाच पंकचर काढून घ्या. वडिलांना असा प्रावधगिरीचा इशारा देऊन ते निघून गेले.

खोपोली अजून नजु मैल लांब होती. मदतीची काहीच चिन्हे दिसत नव्हती. बाबांवर भरोसा ठेवून येणाऱ्या प्रत्येक ट्रकला थांबविण्याचा प्रयत्न चालू होता, पण एकही ट्रक थांबत नव्हता. इतक्यात एक ट्रक अगदी समोर येऊन थांबला. ट्रक ड्रायव्हरने हिंदीत चौकशी केली. सर्व परिस्थिती समजल्यावर तो म्हणाला, "तुमची स्कूटर आमच्याच कंपनीची आहे. (तो ट्रक नवीन बजाज स्कूटर वाहून नेणारा होता) मी तुम्हाला पुण्याला पोहोचवतो." इतक्यात मधाशी भेटलेले पोलिसही जीप रिकामी करून परत आले. कारण त्यांना माहीत होते की, तिथे कोणतीही मदत मिळणे अवघड आहे. पण वडिलांची सोय झालेली पाहून ते निघून गेले.

ड्रायव्हरने किलनरला स्कूटर ट्रकमध्ये ठेवायला सांगितले आणि वडिलांना आणि त्यांच्या मित्राला पुढे केबिनमध्ये बसवून ट्रक सुरु केला. हे दोघेजण ट्रकमध्ये बसले खरे, पण मनात धाकधुक होती. गाडी सुरु झात्यावर ड्रायव्हर म्हणाला, हे पोलिस, तुम्हाला त्रास देतील म्हणून आपण खोपोलीला थांबायचे नाही. वडील म्हणाले, "तुम्ही म्हणाल तसं." खोपोलीहून घाटात मध्यावर आत्यावर ड्रायव्हरने ट्रक थांबवता आणि विचारले, "तुम्हाला नक्की कुठे जायचंय." आता मात्र वडील चांगलेच हादरले. मनात शंका-कुशंकांचे काहूर माजले. नक्कीच ड्रायव्हरच्या मनात काही काळं बेर

आलं असणार! आणि ती जागा अशी होती की, कितीही ओरडलं तरी मदतीला कोणीही आलं नसतं. वडील म्हणाले, “आम्हाला पुण्यालाच जायचंय.” ड्रायव्हर म्हणाला, “तुम्हाला पुण्याला पोचायला आपल्याला १२ तरी वाजतील, मग तुम्ही पंक्चर कुठे काढणार? सगळं बंद असेल. तुम्हाला सकाळपर्यंत थांबावं लागेल. शापेक्षा लोणावळ्याला माझ्या ओळखीचा एक ‘आण्णा’ आहे, त्याचं दुकान २४ तास ग्लू असतं. मी तुम्हाला तिथे सोडतो. त्याच्याकडे पंक्चर काढून तुम्ही १ वाजेपर्यंत पुण्याला पोचाल”. वडिलांनी त्याच्या म्हणण्याला संमती दिली. (कारण दुसरा काही इलाजच नक्हता) उरल्याप्रमाणे त्याने लोणावळ्याला ‘आण्णा’च्या दुकानासमोर ट्रक उभा केला. स्कूटर खाली काढली आणि आण्णाला लवकर पंक्चर काढून देण्याची वेनंती केली आणि तो ट्रकमध्ये जाऊन बसला. वडिलांनी त्याला चहा घेण्याची विनंती केली. काही बक्षिसी देऊ केली, पण त्याने घेण्यास स्पष्ट नकार दिला. वडिलांनी शाला विचारले, “आपण कुटून आलात?” “मै इंदौर से आया हूँ” असं उत्तर देऊन तो निघूनही गेला. वडील आश्चर्यचकित होऊन पहातच राहिले. त्यांच्या मनात आले, कुठं इंदौर, कुठं लोणावळा, ट्रक ड्रायव्हरच्या रूपाने बाबाच नक्की भक्ताच्या मदतीला आले. दुसरा एखादा ट्रक ड्रायव्हर असता तर तो पैसे घेतल्याशिवाय गेला असता? “जो माझ्याकडे पाही, त्याकडे मी पाही”, बाबांच्या या वचनाचेच हे प्रत्यंतर नाही न?

सर्वज्ञ तूं साईनाथा । सर्वाच्या हृदयांतरी ॥

— श्री. ना. म. गोकरणकर
वेगुर्ला, सिंधुदूर्ग.

दिनांक १६ ऑक्टोबर १९८७ ची माझ्या आयुष्यातील ती एक भयानक रात्र. मर्थ साईमाउलीने याना त्या रूपाने संकटाची सूचना दिली नसती, तर काय घडले सते, हे ती कृपाळू साईमाउलीच जाणे. साईच्या अनेक लीला मी आजपर्यंत इलीला मासिकांतून वाचत आलो व ऐकत होतो. त्याचा प्रत्यक्ष अनुभवही नुभवला होता. पण हा पुढील अनुभव म्हणजे साईनाथांच्या साक्षात्काराचा हृदय लावून सोडणारा असाच आहे.

सोळा ऑक्टोबरच्या संध्याकाळी चार वाजताची वेळ. आमचे एक शोजारी आपले तेतून घरी निघाले असता सहज म्हणून वाटेत दोन कुंपणाचेमधे कोपन्यात झाचणीचे जागी असलेल्या माडाचे झाडाचे बुंध्यावर त्यांनी नजर टाकली. बुंध्याच्या झुळ्या उसकल्याचा संशय आला म्हणून अगदी जवळ जाऊन बारकाईने त्यांनी गाहिले असता. काही मुळ्या (पाळे) उमटल्याचे दिसले. झाडाच्या दक्षिणेच्या

दिशेला सुमारे ५० फूटांवर आमचे घर. झाड सुमारे ८० वर्षांपूर्वीचे व ७० फूट लांबीचे होते. त्या गृहस्थांनी माझ्या भावजयीला बोलावून प्रत्यक्ष दाखविले व ते निघून गेले. भावजयीने झाडाच्या मालकाला बोलावून घेऊन दाखविले असता, “घाबरू नका तसा माड कोसळणार नाही, तरी सावधगिरी म्हणून उद्या झाड तोडणाऱ्याला बोलावून तोडून घेतो” असे सांगून ते निघून गेले.

संध्याकाळी सात वाजताचे दरम्यान शेजारचे ते गृहस्थ आमचे घरी येऊन मालक काय म्हणाले, याची चौकशी करून त्यांनी असा सल्ला दिला की, झाडाचा नवकी भरवंसा कुणी सांगावा. तुम्ही कोणीही झाडाचे बाजूने झोपू नका. थोडे दूर झोपा. सावधगिरी असलेली बरी, असे सांगून निघून गेले. रात्री झोपावयाची वेळ होताच नेहमी पाळण्यात झोपणाऱ्या सहा महिन्याच्या मुलीसह मोठ्या मुलांना घेऊन बायको नेहमीच्या जागी न झोपता मधल्या खणात (खोलीत) थोड्या दूर जागी झोपली. भावजय व भावाची मुले बाहेरच्या खोलीत झोपली. सर्वजण गाढ झोपेत असता रात्री दिड वाजताचे दरम्यान माडाचे ते झाड घराचे उत्तरेच्या छपरावर मधोमध कोसळले. जोराचे आवाजाने घरातील सर्व माणसे झोपेतून खडबडून जागी झाली. भीतीमुळे कोणाला काय बोलावे हे समजेना. लहान मुले रङ्ग लागली.. झाड पडलेया आवाज ऐकून पूर्व सूचना देणारे इसम व इतर शेजारी धावत आले. घरातील माणसांची विचारपूस करून सर्वांना धीर दिला. १५ वर्षे व १० वर्षे वयाच्या दोन मुली नेहमी ज्या जागी झोपत असत त्याचे बरोबर वर माडाचा शैँडा पडून नारळ, कौलांचे व रिपांचे तुकड्यांचा खच पडला. माझी बायको चार वर्षांचा मुलगा लहान मुली यांच्या अंथरुणा भोवती नारळ गडगडत गेले. लहान मुलीच्या पाळण्यात अर्धा कौलाचा एक तुकडा पडला. एकांदर परिस्थितीचा विचार करता प्रसंग कुणाच्याही अंगावर शाहारे आणणारा असाच होता. मला ही हकिगत जेव्हा माझ्या नोकरीचे गावी समजली तेव्हा विश्वव्यापक साईमाऊलीला मनोमन हात जोडून नतमस्तक झालो. भक्तहो, ज्याला साईतारी त्याला काळाचीही भीती नाही. माझी परमकृपाळु साईमाऊली त्या गृहस्थाचे रूपाने धांव घेऊन घरच्यांना आगामी संकटाची सूचना देऊन सावध करणे, ही बाबांचीच लीला नाही का?

प्रचिती

— सौ. अनुराधा कदम

एम. ए., मानसशास्त्र

सेनापती बापट मार्ग, पुणे

गेल्या नोव्हेंबरमध्ये सतत. तीन रात्री मला असे स्वर्ज पडले की, आमच्या घराची दारे संपूर्णत: उघडी पडलेली आहेत. स्वर्जानंतर मी खडबडून जागी होई व लागलीच

पतीला उठवून दरवाजे बंद आहेत, याची खात्री करून घेई. माझ्या पतीचा रवज्ञ इ. प्रकारांवर मुळीच विश्वास नाही. त्यामुळे त्यांनी माझी अशी समजूत घातली की, हे इध, रोज रात्री झोपताना तुझ्या मनात घराची दारे बंद केलीत ना, असा विचार असतो न त्यामुळेच तुला अशा प्रकारची स्वज्ञे पडतात.

त्यानंतर चार दिवसांनी आम्ही काही कारणामुळे तीन-चार तास पुणे शहरात गेलो. वेढ्या वेळात आमच्या घरी चोरी झाली. अगदी स्वज्ञात दिसत होती, तशीच घराची दरे उघडी होती. सामान अस्ताव्यस्त पडले होते, विस्कटाविस्कट झाली होती. चोरट्यांनी बरीच उलथापालथ केली होती. तिजोरी फोडण्याचा प्रयत्न झाला होता. एकूणच घराचे दृश्य अत्यंत भयावह दिसत होते.

मी माझ्या ईश्वरावर श्री साईमाऊलीवर हवाला ठेवून होते. कारण तिजोरीतच सर्व शिगिने, मौल्यवान वस्तू, पैसे होते. साईकृपेने सर्व गोष्टी सुरक्षित होत्या. चोरट्यांना तेजोरी फोडता आली नाही. घरातील किरकोळ गोष्टी गेल्या, पण सर्व मौल्यवान वस्तू सुरक्षित होत्या. – हा तर साईबाबांचा कृपाप्रसाद नव्हे का!

साई तारी त्याला कोण मारी

– श्री. भास्कर गो. जोशी
बोरीवली (पूर्व), मुंबई.

गेल्या रामनवमीची गोष्ट. आम्ही उभयता पती-पत्नी उत्सवाकरिता शिरडीला गेलो होतो. आमचा मुलगा रामनवमीच्या दिवशी साईदर्शनाकरिता शिरडीस गेला व त्रुस्या दिवशी परत आला. आम्ही काला आठोपून २८ मार्चला बोरीवलीला परत आलो. २९ तारखेला आमचा एक नोकर कामावर आला व त्याने माझ्याजवळ एक पत्र दिले. ते फाटलेल्या रिथतीत होते. तो म्हणाला, आमच्या कॉलनीतील एका सेह्याने ते पत्र त्याला दिले व बजावून सांगितले की, हे पत्र जोशांना दे व तुला जमत नसेल तर मी स्वतः त्यांना देईन, कारण त्यातील मजकूर महत्वाचा आहे. आमच्या नोकराने सांगितले, काही काळजी करू नका. मी त्यांना ते जबाबदारीने देईन. त्याने मला ते पत्र दिल्यानंतर मी ते वाचून पाहिले तर त्यात माझ्या मुलाला १ एप्रिलला बलसाडला नोकरीला मुलाखतीकरिता बोलाविले होते. श्री साईबाबा आपल्या भक्तांना कशी मदत करतात ते यावरुन कळून येते.

हकिगत अशी की, आमच्या घरापासून साधारण १०० मीटर अंतरावर काही हान मुलांना चुरगळलेल्या व फाटलेल्या रिथतीत एक उघडे पत्र मिळाले होते. आच्यावरील पाकिट फाडून फेकून दिले होते. ती मुले नवीन इंग्रजी शिकत असलेली असावीत, कारण ती अक्षर अक्षर जोडून ते पत्र वाचून पहात होती. आच्यवेळी आमचे रनेही त्या मुलांच्या जवळून जात होते. त्यांना काय वाटले कुणास

ठाऊक, कुतुहलाने त्यांनी मुलांना विचारले, काय वाचता आहात? बघू द्या. मुलांनी ते पत्र आमच्या स्नेहयांच्या हातात दिले. त्यांनी वाचून पाहिले तर काय! ते माझ्या मुलाला बलसाडला १ एप्रिलला मुलाखतीला बोलावल्याचे पत्र होते. त्यांनी मुलांना विचारले, हे पत्र तुम्हाला कुठे मिळाले. त्यांनी सांगितले, येथेच रस्त्यावर पडलेले मिळाले. लगेच स्नेही माझ्या घरी आले, तो घराला कुलूप, कारण त्याचवेळी आम्ही शिरडीस होतो. आमचा नोकर ओट्यावर बसला होता. त्याला त्यांनी ते पत्र दिले प्रश्न असा होता की, हे पत्र रस्त्यावर गेलेच करसे? पोर्टमन पत्रे वाटीत असताना चूकून रस्त्यात पडले, की आमच्या घराला कुलूप बघून त्याने दाराला अडकवून ठेवले व वाच्याने उङ्हून रस्त्यावर आले? खरोखर साईबाबांची लीला अगाध आहे. ते आपल्या भक्तांचे नेहमी रक्षण करीत असतात. माझा मुलगा पत्राप्रमाणे मुलाखतीला जाऊन आला. जुलैच्या पहिल्या आठवड्यात दुसरी मुलाखत झाली व मुलगा गुरुपौर्णिमेला आला, तो त्याला नोकरी मिळाल्याची आनंदाची बातमी घेऊन. आम्ही ताबडतोब साईबाबांना पेढे ठेवले व प्रार्थना केली की, बाबा! तुम्ही असेच सदैव आमच्या पाठीशी असा. पहिली मुलाखत होऊन तब्बल ४ महिन्यांनी, म्हणजे ५ ऑगस्टला तो नोकरीवर रुजू झाला. व श्रद्धा—सबुरीचा प्रत्यय आम्हाला आला. ते पत्र मुलांच्या हाती पडले नसते, माझे स्नेही त्या बाजूने गेले नसते व त्यांनी कुतुहलाने मुलांना विचारून पत्र आमचे नोकराचे हाती दिले नसते, तर माझा मुलगा मुलाखतीला जाऊ शकला नसता व चालून आलेली चांगली नोकरी गमवावी लागली असती. बाबांचे आमच्यांवर अनंत उपकार आहेत. खरोखरच साईतारी त्याला कोण मारी!

कलियुगातील सार्थ संजीवनी - श्रीसाईनाम

— अॅड. के. के. थिटे

बी. एस.सी., बी. एड., एम.ए., एलएल.एम.

संपादक, साप्ताहिक समाजहितचिंतक,

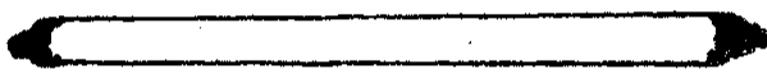
शिवाजीनगर, पुणे.

दत्तावतार श्री साईबाबांचा महिमा अवर्णनीय आहे. मी गेली आठ वर्षे श्रीसाईभक्ती नित्यनियमाने करीत आहे. मला साईलीलेचे कित्येक विलक्षण व अद्भुत अनुभव आले आहेत.

श्री साईबाबांची मनोभावे भक्ती केली तर “शरण मज जो आला, तो वाया नाही गेला” या बाबांच्या वचनाची सार्थता पटल्याशिवाय राहात नाही. बाबांच्या मनन चिंतनातून स्फुरलेल्या विचारांतूनच मी १) न्यायशुल्क २) दिवाणी कायद्याचा वाटाऊ ३) फौजदारी कायद्याचा मार्गदर्शक ४) नोटिसांचे अंतरंग ही कायद्याची पुस्तके लिहिली. त्यापैकी “दिवाणी कायद्याचा वाटाऊ” या पुस्तकाची पुणे

विद्यापीठाने तृतीय वर्ष एलएलबी च्या अभ्यासक्रमासाठी संदर्भ ग्रंथ म्हणून वापरावयास शिफारस केली आहे.

माझी श्रीसाईभक्ती जसजशी दृढ होत गेली, तसेही माझे मनोरथ विनासायास सिद्ध होऊ लागले. बाबांची भक्ती तन-मन-धनाने केल्यास त्या भक्तास किंवा साधकास त्यापासून निश्चितच फायदा होतो, परमार्थ मार्गातील खाचखळगे त्याला समजू-उमजू शकतात. बाबा त्यांची अनन्यभावे भक्ती करणाऱ्यास निश्चितच दुःखमुक्त करतात, त्याचे कल्याण करतात, यात यत्किंचित शंका नाही. बाबांची वचने किती सार्थ आहेत, याचा प्रत्यय त्यांच्या भक्तांनी श्रद्धायुक्त भक्ती करून अनुभवातीत, असे सांगितल्यास त्यात अतिशयोक्ती होणार नाही. म्हणूनच म्हणावेसे वाटते की, हे भक्तिमार्गातील साधकांनो, अजूनही वेळ गेलेली नाही. तुम्ही साईबाबांना शरण जा व आपले कल्याण करून घ्या, नाहीतर जन्ममरणाच्या फे-यात गटांगळ्या खात राहाल व त्यात सुखाच्या हिरवळीऐवजी दुःखच वाट्यास येईल.

श्री सद्गुरुंचा अनुग्रह

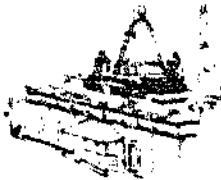
— श्री. स. व्य. कुलकर्णी

एम.ए.

रिटा. कलेक्टर,
माळी कॉलनी, कोल्हापूर.

ही घटना सुमारे दोन वर्षा मागील आहे. ती रात्र रविवारची म्हणजे उजाडत्या सोमवारची पहाटे पावणे पाच-पाचची वेळ. नेहमी प्रमाणे मी उदून पुन्हा अंथरुणावर पडलो. यावेळी सहसा झोप लागत नाही. पण त्या दिवशी डोळा लागला असावा.

एका भव्य प्रशस्त व मोठ्या लांबरुंद अशा आश्रमात खास बनविलेल्या सुंदर अशा सिंहासनावर श्रीसद्गुरु विराजमान झालेले होते. अंगावर नेहमीची भरजरी हिरवी चादर व डोक्यावर गहिरा मुकूट होता. श्री आसनावर आलकट पालकट मांडी घालून बसले होते. काही अंतरावर भक्त मंडळीची येजा सुरु होती. श्रींच्या समोर मात्र मी व माझी पत्नी (मृत) असे दोघेच हात जोडून उभे होतो. मी श्रींना साष्टाग दंडवत घालून श्रींचे समोर बसलो व म्हणालो. “देवा, आपण अशी मांडी घालून बसला तर मी पादसंवाहन कसे करू?” त्यावर श्रींनी दोन्ही पाय जुळवून पुढे केले व मी पादसंवाहन करू लागलो. त्यावेळी माझा आनंद पोटात मावेना, तो डोळ्यांवाटे वाहू लागला. त्याच दिवशी श्री साईलीलेचा अंक आला होता व त्यात श्री. खापडे यांचे डायरीतील उल्लेख आठवला. त्यांनी लिहिले होते, “श्रींचे वय इतके झाले तरी पाय किती मंजू व मुलायम आहेत.” मला वाटले की, आज ७० वर्षांनंतर सुद्धा श्रींचे पाय तितकेच मंजू व मुलायम आहेत. पुढे मी म्हणालो, “देवा

याजन्मी या हाताने या चरणांचे संवाहन करीन, हे केवळ अशक्य कारण आपण समाधी घेतल्यानंतर ४ वर्षांनी मी जन्मास आलो. परंतु देवा तुझी लीला अगाध. हेही तू माझ्या हातून घडवितोस, ही तुझी कृपा अशीच माझ्यावर असूं दे.” पुढे म्हणालो, “चांदोरकरासारख्या महाभागाने—” येथेच श्रींनी माझे वाक्य तोडले व म्हणाले ‘तो फार चांगला होता रे’ मी पुढे बोलू लागलो, “बाबा, आपल्या पोथीत या चरणसंवाहनाचे माहात्म्य”— पुन्हा श्रीबाबांनी एथेच थांबविले व म्हणाले, “पोथी फार चांगली आहे की नी? तू वाचतोस ना?” “होय मी रोज वाचतो.” यावेळी लागेच मनात आले, मी श्रीबरोबर खोटे बोलतोय, कारण त्याच दिवशी काही कारणाने मी पोथी वाचली नक्हती. पुढे श्री बोलले “ही पोथी की नी फार चांगली आहे— तू रोज नेमाने वाचीत जा.”

यावर मी जागा झालो. बराच वेळ गहिंवर आवरत नक्हता. माझा आवाज ऐकून मुले जागी झाली. त्यांच्या समदेत श्रींची आरती केली. यास कोणी काही म्हणो, मी अनुग्रह साक्षात्कार समजतो.

साई तारी त्याला कोण मारी

— श्री. वि. पुं. सवाईकर
उल्हासनगर, ठाणे.

उल्हासनगर येथील एका दोन खोल्यांच्या भाड्याच्या घरात आम्ही रहात होतो. महिना जून १९८४ चा होता. पाऊस सारखा धो ~~धो~~ पडत होता. घरात माझी ३ वर्षे वयाची मुलगी मधल्या खोलीतील पलंगावर थोडा वेळ खेळत होती व पत्ती पुढील खोलीत काम करीत होती. मुलगी सारखी तिच्या आईला म्हणायची, मी पलंगावर खेळणार नाही. परंतु तिच्या आईने तिला बळजबरी बसविण्याचा प्रयत्न केला. तरीही मुलीने हड्ड्यांचे घरला, मी पलंगावर बसणार नाही. ती बाहेर येते, तोच मधल्या खोलीचे वासे ताडकन तुटले आणि वरचे छप्पर खाली आले. त्या वेळेस इतका नोराचा आवाज झाला की, आजूबाजूचे सर्व लोक धावून आले आणि पाहतात तो काय, मधल्या खोलीचे संपूर्ण छप्पर कोसळले आणि ते नेमके पलंगावरच. संपूर्ण पलंग मोडला, ज्या पलंगावर माझी पत्ती मुलीला बळजबरी बसविण्याचा प्रयत्न करीत होती. तात्पर्य हे की, मुलीला साईने बुद्धी दिली की, तू येथून उठ किंवा साईच तिला बाहेर घेऊन गेले. आम्हा दोघांची साईबाबांवर नितांत अपरंपार श्रद्धा आहे आणि म्हणून त्यांनीच आम्हाला ह्या भयंकर प्रसंगातून वाचविले. त्यांचे शतशः आभार.

साई जयाचे पाठी

— सौ. श्यामल अरुण पंडित एम.ए.
आयसोलेशन हॉस्पिटल रोड, कोल्हापूर.

लहानपणापासूनच मला बाबांची भक्ती करण्याची प्रेरणा मिळाली. माझ्या आजोळी बाबांची दगडावर बसलेली प्रतिमा मी पहात असे. पुण्याला खारगेटजवळ असलेल्या बाबांच्या मंदिरात दर गुरुवारी माझ्या मामांबरोबर जात असे. तेव्हापासून बाबांविषयी एक आदराची, आपुलकीची भावना निर्माण झाली. पण मध्यंतरी बाबांचा मला थोडा विसर पडला. मी बाबांना काही काळ विसरले. पण त्यांनी मला पुन्हा आपल्याकडे ओढून आणले. आता मात्र आमच्या घरी आम्ही सर्वजण बाबांची, भक्ती करतो. संसारातील अनेकप्रश्न, संकटे आणि दुःखे बाबांवरील श्रद्धेमुळे आम्ही सहन करू शकलो. त्यांच्या कृपेची प्रचिती वारंवार आल्याशिवाय रहात नाही. त्यांचे आम्हाला आलेले अनेक अनुभव सांगणे शक्य नाही. पण माझा मुलगा आजारी असताना बाबांना मी बोलले होते, त्याला बरे वाटू दे व नोकरी मिळू दे. त्याप्रमाणे त्यांच्या कृपेने मुलाला बरे वाटले व नोकरीही लागली.

काही दिवसांपूर्वी सायंकाळी मी नेहमीप्रमाणे बाबांची आरती करत होते. आरती संपूर्ण रामरक्षा म्हणत असताना पोटातून एकूदम कळ येऊन छातीपर्यंत गेली. अंगाला मुंग्या आल्या, डोळ्यापुढे अंधारी आली. वाटले काहीतरी होणार. बाबांची उदी लावली, प्रार्थना केली व डॉक्टरकडे गेलो. डॉक्टरांनी ब्लडप्रेशर चेक केले, ई.सी.जी. काढला. सर्व काहीं सर्वसाधारण होते. हे सर्व चालू असताना बाबांचे नामस्मरण सतत चालू होते. बाबा आपल्या पाठीशी आहेत, हा एकच विश्वास होता. सर्व रिपोर्ट नॉर्मल आल्यामुळे व डॉक्टरांनी घाबरण्याचे कारण नाही, असे सांगितल्याने बाबांच्या कृपेची आणखी एक प्रचिती आली. साईकृपेने माझी प्रकृती बरी झाली. त्यांच्याच कृपेने मी आज ठीक आहे.

आज पर्यंत बाबांनीच सर्व संभाळले आहे. यापुढेही त्यांची कृपा आमच्यावर व बाबांच्या असंख्य भक्तांपर व्हावी, ही साईचरणी प्रार्थना करते.

कल्पवृक्षाची सावली

— सौ. देवयानी चंद्रशेखर जोशी एम. ए.
बुधवार पेठ, पुणे.

आमच्या घराण्यामध्ये गेली २५-३० वर्षे श्री साईबाबांची सेवा आहे, भक्ती आहे. मी व माझ्या पतीनीही ती परंपरा पुढे चालू ठेवलेली आहे. आणि आजपर्यंत खरोखरीच वेगवेगळ्या संकटातून श्री साईराम आम्हास वाचवीत आलेले आहेत.

आमचा घरचा दुगंधव्यवसाय आहे. माझे पती वकिली व्यवसाय करतात. मागील वर्षी जून-जुलैमध्ये आम्ही खूपच आर्थिक अडचणीत आलो होतो. नित्याचे सर्व व्यवहार चालूच होते, पण पैशाची विवंचना काही सुचू देत नव्हती. शक्यतो गुरुवारी आम्ही पुण्यातील खारगेट जवळील श्रीसाईबाबांचे मठात जातो, तसे गेलो होतो. तेथील श्रीसाईभक्त व व्यवस्थापक श्री. लोंबर बंधू हे आम्हास नेहमीच मार्गदर्शन करीत आलेले आहेत. माझ्या पतीनी आपली अडचण त्यांचेजवळ बोलून दाखविली, तेव्हा त्यांनी श्री साईबाबांची उदी दिली व रोज रात्री बाबांचे स्मरण करून आपली अडचण सांगण्यास सांगितले. सात दिवसांनी म्हणजे पुढच्याच गुरुवारी माझ्या पतीना श्रीसाईबाबांनी स्वप्नात दर्शन दिले व द्वारकामाईचे दाराशी उभे राहून प्रवेशद्वारापाशी पणत्या लाव, असे सांगितले.

आम्ही त्याच्या पुढच्याच शुक्रवारी शिर्डीस पोहोचलो व श्रीबाबांनी दाखविलेल्या ठिकाणी तिन्ही सांजेस पणत्या लावल्या, इतर ठिकाणीही लावल्या. बाबांनी दाखविलेल्या ठिकाणी वारा व पाऊस दोन्हीही चालू असूनही त्या पणत्या शांतपणे तेवत होत्या. नंतर दोन दिवस राहून आम्ही पुण्यास परतलो. त्यानंतर आठवड्याचे आतच केलेल्या कामांचे पण बुडती खाती धरले होते, असे पैसे अचानकपणे घरी आले. तसेच काही नवीन कामेही ताबडतोब आली. अशा रीतीने श्रीसाईबाबांनी मदतीसाठी हाक दिल्याबरोबर पंधरा दिवसात संकट निवारण केले. म्हणून श्रीसाई म्हटल्यावर म्हणावेसे वाटते —

श्रीसाई भक्तांची माऊली।
कल्पवृक्षाची सावली।

साईबाबांची कृपा

— सौ. रित्ता अणवेकर
बाशी, सोलापूर.

मला एक चांगला सुदृढ मुलगा व्हावा, अशी माझी इच्छा होती. मी दर शुक्रवारी साईबाबांचे पुस्तक वाचत असे. माझ्या मनात मुलगा झाला, तर तो शुक्रवारी व्हावा, असे वाटत होते. त्याचप्रमाणे तो शुक्रवारी जन्मला. त्याचे नाव साईश असे ठेवले. दोन आठवड्याने अचानक माझा पाय सुजला. मला चालता येईना. सूज वाढतच गेली. पायाने उभे राहता येईना. डॉक्टर म्हणाले, आता काही ईलाज नाही. पाय काढावा लागेल. रोज त्या पायाला मी साईबाबांची उदी लावू लागले. दीड महिन्यानंतर थोडे चालू लागले. आता तो पाय पूर्ववत बरा झाला आहे.

एप्रिल महिन्यात साईशच्या पायाला मोटर अपघात झाला. पाय सुजला व पायाच्या आत पू झाला. एकसरे काढले. पायाच्या हाडाला इन्फेक्शन झाले होते. घरात सगळे नाराज झाले. डॉक्टर म्हणाले, ऑपरेशन करावे लागेल. आम्ही साईबाबावर सगळा हरिभार ठाकला, आता तूच माझी लाज राख साई. एकसरे घेऊन माझे पती पुण्याला डॉक्टरकडे गेले. ते म्हणाले की, मुलाला आताच्या आता ताबडतोब घेऊन या. नाराज होऊन ते एका साईभक्ताच्या घरी गेले. त्यांनी सारे काही त्यांना सांगितले. तिने सात दिवसांचे औषध व साईबाबांची उदी दिली. ती घेऊन येताना बाहेर पिंपळाच्या झाडावर बसलेला एक पक्षी ओम् साईराम असे तीन वेळा म्हणाला. औषध घेतल्याने सात दिवसाने माझा मुलगा हळूहळू पाय टेकू लागला. आता तो चांगला पळतो, खेळतो व उड्या देखील मारतो. ही सर्व साईबाबांची लीला नव्हे का?

साईच आमुचा वाली

— श्री. महादेव सयाजी देसाई
चंदनवाडी, मुंबई.

रविवार, २३ नोव्हेंबर १९८६ हा दिवस आठवला की श्री बाबांचे अचाट सामर्थ्य डोळ्यासमोर उभे रहाते. खरोखरच तो दिवस म्हणजे आमच्या आयुष्यातील घातवार ठरणार होता, पण म्हणतात ना, “साई तारी त्याला कोण मारी”

त्याचे असे झाले की त्या दिवशी २३ नोव्हेंबरला आम्ही तिघे मित्र वज्रेश्वरी-गणेशपुरीला जाणार होतो. त्या दिवशी पहाटे मी लवकर उठलो. आंघोळ

आटोपली व अंगाभोवती टॉवेल गुंडाळून स्नानगृहाबाहेर पडणार, तोच कडकड असा केवढा तरी मोठा आवाज झाला. जणुकाही बिलिंगच कोसळली. पहातो तर काय, आमच्या घरातील भिंतीचे वरच्या बाजूला असलेले भले मोठे लाकडी कपाट कोसळून पडले होते. त्या कपाटात सामानही भरपूर होते. कपाटातील कपडे, पुस्तके, बैगा व इतर बरेच सामान, तसेच कपाटाच्या दरवाजांच्या फुटलेल्या कांचां. इतस्ततः विखरुन पडल्या होत्या.

जे कपाट पडले, त्या कपाटाच्या खाली एक मोठी अभ्रय आहे व त्याखाली आमचा देव्हारा आहे. तसेच त्या खाली माझा मोठा भाऊ झोपलेला होता आणि त्याच्या बाजूलाच दोन फुटांवर पलंगावर माझे आई-वडील झोपलेले होते. ते कपाट पडले त्याच्या थोड्याच अंतरावर सिलिंग फॅन व ट्युबलाईट होती. आणि ज्या भिंतीला कपाट होते त्याच्या बाजूला भिंतीला कपाटाखाली श्री बाबांची आशीर्वाद देणारी दुसरी एक मोठी काढेची प्रतिमा लावलेली होती.

ज्या वेळी कपाट पडले, त्यावेळी पहाटे ४.३५ झाले होते. कपाटाखाली माझा मोठा भाऊ व आई-वडील झोपलेले होते, परंतु कपाट अगदी त्यांच्या मधोमध पडले व आई-वडील, भाऊ यापैकी कोणालाही जरासुद्धा लागले नाही. तसेच कपाटापासून जवळच असलेला सिलिंग फॅन व ट्युबलाईट यांचेसुद्धा जराही नुकसान झाले नाही. आणि ज्यावेळी पहाटे ४.३५ ला कपाट पडले त्यावेळी आणखीन केवळ काही क्षणांचाच विलंब झाला नसता, तर माझाही कपाळमोक्ष झाला असता, कारण माझ्या नित्याच्या सवयीप्रमाणे मी स्नान केल्यावर ताबडतोबै देवापुढे जाऊन पहिल्या प्रथम देवाला नमस्कार करून देवावर हळद-पिंजर वहातो. परंतु त्यापूर्वीच केवळ काही क्षण अगोदर कपाट कोसळल्यामुळे मीसुद्धा सहिसलामत राहिलो. अन्यथा माझा कपाळमोक्षच झाला असता, कारण आमचा देव्हारा बरोबर कपाटाच्या खालीच आहे.

खरी कमाल तर पुढेच आहे. कारण जे कपाट पडले त्या कपाटाखाली बाजूच्या भिंतीला असलेल्या साईबाबांच्या मोठ्या तसबिरीचे तुकडे-तुकडे झाले. हाय रे दैवा! खरोखर धन्य धन्य ती माझी साई-माऊली जिने आम्हा सर्वांचे मृत्यू स्वतःवर घेतले आणि आम्हाला मृत्यूच्या दाढेतून वाचविले.

खरोखरच बाबांची लीला अगाध आहे. बाबांनी म्हटलेच आहे की, 'जया मनी जैसा भाव, तया तैसा अनुभव'. आपण जर श्री बाबांची मनोभावे, अंतकरणपूर्वक भक्ती केली तर आपल्याला कलीकाळाचेही भय उरणार नाही.

श्री बाबांनी आपल्या अचाट सामर्थ्याची एवढी मोठी प्रचिती दाखविल्यानंतर मी मनात कोणत्याही प्रकारची भीती न बाळगता माझ्या पुढील प्रवासाला (गणेशपुरी-वज्रेश्वरी) मित्रांबरोबर आनंदाने निघून गेलो, कारण मला माहीत होते की, श्री बाबा आपल्या सदैव पाठीशी असताना अशी हजारो संकटे आली, तरी त्यांची तमा बाळगण्याचे कारण नाही.

कळवळ्याचा धावा ऐकला, साई माझ्या हाकेला पावला

— सौ. लक्ष्मी ना. जाधव
गोरेगाव (पूर्व), मुंबई.

माझी एकुलती एक मुलगी चि. आशालता वय वर्ष १०, एके दिवशी शाळेतून लवकर घरी परत आली, ती रडतच. मी तिला रडण्याचे कारण विचारले असता, तिने स्वतःला थुंकीतून रक्त पडत असल्याचे सांगेतले. मी तिचा दात पडला असेल, असे समजून तिला मिठाच्या पाण्याने गुळण्या करायला लावल्या. परंतु एवढे करून देखील तिच्या थुंकीतून रक्त पडणे थांबेना. आता मात्र माझी पाचावर धारण बरसली. कारण एका थुंकण्यातच तिचे बरेचसे रक्त जाई. आम्ही सर्वजण फऱच घाबरून गेलो. कारण आता आशाला प्रत्येक ५-१० मिनिटांच्या अंतराने रक्ताची ओकारी येऊ लागली. आम्ही आमच्या डॉक्टरांचे मत घेतले. त्यांनी लगेच औषधोपचार सुरु केले, पण काहीच गुण दिसून येईना. डॉक्टरांनी लगेच आम्हाला मुंबईतील एका मोठ्या हॉस्पिटलमध्ये आशाला दाखल करण्याचा सल्ला दिला. त्याप्रमाणे आम्ही आशाला हॉस्पिटलमध्ये दाखल केले.

जवळ-जवळ एक महिन्याचा कालावधी संपत आला. या अवधीत त्या हॉस्पिटलच्या नामांकित तज्ज अशा डॉक्टरांनी आपल्या प्रयत्नांची पराकाष्ठा केली, परंतु यश येणे दूरच, साधा फरकही दिसेना. आमच्या तर तोऱ्डचे पाणीच पळाले.

तुम्ही म्हणाल, अनुभवात अजूनपर्यंत बाबांचा उल्लेख कसा नाही? पण साईसच्यरितात म्हटल्याप्रमाणे, जोपर्यंत बाबांना तुमची आठवण होत नाही, तोपर्यंत तुम्ही बाबांचे नसतातच जणू. पण एकदा का बाबांना तुमची आठवण झाली की, मग खाद्या चिमणीच्या पायात जसा दोर अडकवून आपण अगदी सहजतेने तिला आपल्याकडे खेचतो, अगदी त्याचप्रमाणे बाबा तुम्हाला आपल्या पायापाशी खेचत आणतात. आणि एकदा का पायापर्यंत गेलात, पायावर डोके ठेवलं की, जडला ऋणानुबंध. मग तुम्ही आणि साई केळाच विभक्त होऊ शकणार नाही. याचप्रमाणे, बाबांना आमची आठवण झाली असावी. आमच्या चाळीत सौ. मयेकर नावाच्या थोर साईभक्त रहात असत, त्यांच्या भक्तीवर प्रसन्न होऊन स्वतः साई आपल्या पाऊलांच्या कृपेने त्यांच्या घरात वास करून आहेत. याच थोर साईभक्त रात्री बारा वजता हॉस्पिटलात आशा झोपलेली असताना आशाच्या स्वज्ञात आल्या. त्यांना स्वज्ञात पहाताच आशा खाटेवरून खाली उतरून झोपेतच हॉस्पिटलच्या दरवाजाकडे धावत सुटली. मी तेळ्हा आशाच्या सोबतीला हॉस्पिटलमध्येच रहात असे. अचानक घडलेल्या या प्रकारामुळे मी भांबावून गेले. हॉस्पिटलच्या कर्मचाऱ्यांनी आशाला धरले. मी तिला याबद्दल विचारले. असता तिने तिच्या स्वज्ञात सौ. मयेकर उर्फ काकी आल्याचे सांगितले. मी दुसऱ्या दिवशी लगेच घरी

येऊन काकींची भेट घेतली. त्याना सर्व परिस्थिती इत्यंभुत कथन केली. त्याही कळवळत्या. त्यांनी लगेच बाबांसमोर गान्हाणे मांडले व म्हणात्या, हे साईनाथ, एवढा लहानसा जीव कळवळत असताना आपण असे शांत का बसलात? आपणास माझी हीच विनंती की, आपण आशाला लवकरात लवकर बरे करावे. आशा जर लवकर बरी झाली, तर मी स्वतः एक वर्ष पूर्ण होण्याआधी तिला शिरडीस आपत्या पायांपाशी आणीन. मी देखील बाबांना कळकळीने विनविले की, “बाबा, माझी ही एकुलती एक मुलगी आहे. तिला तारणे किंवा मारणे केवळ आपत्याच हाती आहे. तेव्हा साई माझ्या मुलीच्या मरणांतिक वेदना व हाल थांबवा” बस् एवढेच. मला तर एवढेच वाटते की, आम्हा दोघींची ती हाक जरुर बाबांच्या कानावर गेली व बाबा धावून आले, रोगनिवारणासाठी.

काकींनी मला उदी दिली व आशाला पाण्यातून पाजण्यास सांगितले. तसेच एक उदीचे पाकीट तिच्या उशाखाली ठेवावयास दिले. आता आम्ही उदी आणि बाबांवरच भार ठेवला. बाकीची सर्व औषधे व उपाय बंद केले. बाबांनी कृपा केली हळूहळू थुंकण्यातून रक्त पडण्याचे थांबले, ते आतापर्यंत, कायमचेच. आहे की नाही साईलीला.

श्री साईनी मनीची इच्छा पुरविली

— श्री. श्याम सुन्दर हेजिब
बाराबंकी, उत्तर प्रदेश.

आम्हांला आलेले हे अनुभव सन १९८४ चे आहेत. त्यावेळेस आम्ही सपरिवार श्रीच्या दर्शनासाठी शिरडीक्षेत्री गेलो होतो. सायंकाळचे वेळी आम्ही पोचलो व लगेच श्रीच्या दर्शनास गेलो. बरोबर एक शाल श्रीना अर्पण करावयास घेतली. त्यावेळेस मनात ही इच्छा झाली की आपण ही शाल अर्पण केल्यावर श्रीचा कृपाप्रसाद म्हणून परत न्यावी. पण त्यावेळेस आम्हास हे माहीत नव्हते की, अर्पण केलेली शाल आता परत देत नाहीत व शालीचा लिलाव होतो. आम्ही रांगेत उभे असता संस्थानच्या एका व्यक्तीने आम्हास सांगितले की, ही शाल कार्यालयात नोंदवून घ्या. पण मी ज्यावेळेस त्या कार्यालयात गेलो त्यावेळी ते कार्यालय बंद झाले होते व मला सांगण्यात आले की, शाल आता श्रीना आज अर्पण करता येणार नाही, उद्या करावी. आम्ही निराश झालो व रांगेत तसेच उभे राहिलो. ज्यावेळेस आमचा दर्शनाचा नम्बर आला तेव्हा पुजाच्याने विचारले की, शालीची नोंदणी केली का?